

MØTEINNKALLING

Utvalg: SAMEPOLITISK UTVÅLG
Møtested: I lokalene til Ástavuona giellagoahtie
Møtedato: 26.08.2016 **Tid:** Kl. 12.00

Det vises til tidligere mail vedr. møtet.
Eventuelt forfall meldes til tlf 77 17 66 10.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Arkivkode
	Tittel	
6/16	16/270	033
GODKJENNING AV PROTOKOLL SAMEPOLITISK UTVÅLG		
7/16	09/767	233
SAMARBEIDSAVTALE - TOSPRÅKLIGHETSTILSKUDD - HØRING		

Tennevoll, 25.08.16

Ludvik Ingebrigtsen /s/
leder

GODKJENNING AV PROTOKOLL SAMEPOLITISK UTVALG

Saksbehandler: Elisabeth Tobiassen
Arkivsaksnr.: 16/270

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
6/16 Samepolitisk utvalg

Møtedato
26.08.2016

Sakens dokumenter:

Sakens fakta:

Rådmannens vurderinger:

25.08.2016

Erling Hanssen
rådmann

Elisabeth Tobiassen
konsulent

innstilling:
Protokoll fra møte 08.06.2016 godkjennes.

SAMARBEIDSAVTALE - TOSPRÅKLIGHETSTILSKUDD - HØRING

Saksbehandler: Elisabeth Tobiassen
Arkivsaksnr.: 09/767

Arkiv: 233

Saksnr.: Utvalg
7/16 Samepolitisk utvalg

Møtedato
26.08.2016

Sakens dokumenter:

Brev/høringsnotat fra Sametinget datert 08.06.16 - Samarbeidsavtaler og tospråklighetstilskudd til kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk

Samarbeidavtale mellom Sametinget og Lavangen kommune om bruk av tospråklighetsmidler 2012-2015

Sakens fakta:

Eksisterende samarbeidsavtale om bruk av tospråklighetsmidler ble undertegnet av Sametinget og Lavangen kommune i 2012. Avtalen var i utgangspunktet for 4 år, men ble av Sametinget forlenget med 1 år - ut 2016. Det ble også i 2012 innført ny tilskuddsordning for tospråklighetsmidler, som nå er evaluert. Vedlagte høringsnotat er utarbeidet på bakgrunn av denne evalueringen. Etter høringsrunden tas det sikte på å legge saken fram for et samlet sameting i desember 2016.

For Lavangen kommune har satsningsområdene for utviklingsdelen av tilskuddet vært:

Utviklingsdelen skal brukes til tiltak som vil styrke og utvikle samisk språk i Lavangen kommune.

Lavangen kommune har prioritert følgende strategier i avtaleperioden 2012 - 2015:

Strategier:

Språkarena for barn og unge

Det skal legges til rette for å få etablert et eget samisk oppvekstsenter i Lavangen med barnehage, skole og SFO samlet under ett.

Voksenopplæring

Motivere voksne til å bruke samisk språk i alle sammenhenger i den kommunale forvaltning og samfunnet eller. Lavangen kommunestyre vedtok i 2009 et 5-årig voksenopplæringsprogram i samisk.

Skole

Lavangen kommune har et mål om å tilby samisk som språk til alle elever på Lavangen skole.

Pleie, rehabilitering og omsorg

Utvikle konkrete tiltak for permanent tilrettelegging av helse og omsorgstjenesten til samiske brukere med fokus på kultur, livskvalitet og trivsel.

I høringsnotatet er det skissert 3 modeller for tospråklighetstilskuddet med fordeler og ulemper ved den enkelte modell. Disse er dagens modell, dagens modell uten utviklingstilskudd og med 3-årig aktivitetsplan og tjenestetilbudmodell.

Rådmannens vurderinger:

21.07.2016

Erling Hanssen
rådmann

Elisabeth Tobiassen
konsulent

innstilling:

Saken legges fram uten innstilling til vedtak.

09/767-68 2307

233
ETO
LJHTIBHA, SFS

Loabága suohkan - Lavangen kommune
Postboks 83
Nessveien 7
9358 TENNEVOLL

ÅSSEMEANNUDEADD.R / SAKSBEHANDLER DIN ĆUJ./DERES REF.
Kirsten Appfjell-Eira, +47 78 47 41 59
kirsten.appfjell.eira@samediggi.no
Unntatt offentlighet: Opplysningskrav som er underlagde teleplikt

MIN ĆUJ/VÅR REF. BEAV/DATO
15/593 - 26 08.06.2016
Almmut go válddát oktavuoda /Oppgis ved henvendelse

Ovttasbargošiehtadusat ja guovttagielatvuodadoarjja buot hálddašanguovlu gielddaide ja fylkkagielddaide

Sámediggi lea čádahan evaluerema guovttagielatvuodadoarjja mat addojuvvojt sámegiela hálddašanguovlu gielddaide ja fylkkagielddaide. Evalueren čádahuvvui 2015:s, ja fitnodat Nordlandsforskning aimmuhii evaluerenrapporta Sámedikki gielddasemináras cuorjumánu 2016. Sámediggeráddi čuovvoia evaluerema, ja sádde dákko bokte gulaskuddannotáhta "Sámegiela hálddašanguovlu gielddaid ja fylkkagielddaid gaskasaš ovttasbargošiehtadusat ja guovttagielatvuodadoarjja Gulaskuddanáigemearri lea borgemánu 17. b. Sámediggeráddi aigu dan manjel ovddidit ášši Sámedikki dievasčoahkkimii juovlamánu.

Samarbeidsavtaler og tospråklighetstilskudd til kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk

Sametinget har gjennomført en evaluering av tospråklighetsmidler til kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk. Evalueringen ble gjennomført i 2015, og under Sametingets kommuneseminar i april 2016 la Nordlandsforskning frem evalueringssrapporten. Samelingsrådet følger opp evalueringen og sender med dette høringsnotatet "Samarbeidsavtaler og tospråklighetstilskudd for kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk" til alle kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet. Høringsfrist er 17. august. Samelingsrådet vil deretter legge frem saken for plenum i desember 2016.

Dearvvuudainuin/Med hilsen

Niklas Labba
fágajodiheaddji/fagleder - giella/språk

Kirsten Appfjell
ráððeaddi/rådgiver

Mielddus/Vedlegg

Høringsnotat - Samarbeidsavtaler og tospråklighetstilskudd for kommuner og
fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk
Gulaskuddanotáhta – Ovttasbargošiehtadusat ja guovttagielatvuodadoarjja

Notáhta • Notat

Geasa/Til: TilSht. Navn.

Min čuj./Vår ref: 15/593 - 25
Beaivi/Dato: 01.06.2016

Gjeldt offentlig! Opplysningsar som er underlagde tisepiltti

Høringsnotat - Samarbeidsavtaler og tospråklighetstilskudd for kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk

Innledning

Det er en hovedoppgave for sametinget å utforme virkemidler og legge til rette for at politiske mål oppnås på best mulig måte. I Samelovens språkregler fremkommer det hvilke rettigheter og plikter kommunene og fylkeskommunene i kommuner innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk har. Sametinget forvalter tospråklighetstilskudd til disse kommunene og fylkeskommunene. Tilskuddet er ment som et virkemiddel for å sette kommunene og fylkeskommunene i stand til å oppfylle kravene i samelovens språkregler. Tilskuddet skal virke til å bevare, styrke og fremme bruken av samisk språk i offentlig forvaltning. Det er en overordnet målsetting at kommuneforvaltningen fullt ut skal bli tospråklig, slik at samisk- og norsk-talende får en likeverdig kommunal tjenesteyting. Tospåklighetstilskuddet skal også sette kommunene i stand til å sikre enkeltindividens rettigheter i forhold til Samelovens språkregler.

Sametinget innførte ny tilskuddsmodell for tospråklighetsmidlene i 2012. Det ble samtidig bestemt at modellen skulle evalueres etter 3 år. Evalueringen av tospråklighetstilskudd til kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk ble foretatt av Nordlandsforskning i 2015/2016. Evalueringen viser hvordan dagens tilskuddsmodell har fungert, og peker på ulike forslag til forbedring og videreutvikling. På bakgrunn av denne evalueringen har Sametinget utarbeidet dette høringsnotatet med blant annet forslag på mulige fremtidige tilskuddsmodeller. Høringsnotatet sendes til samtlige kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk. Etter høringsrunden tar sametingsrådet siktet på å legge fram en sak om Sametingets strategier for kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk for plenum i desember 2016. Sametingsrådet håper på gode og konstruktive innspill fra kommunene og fylkeskommunene.

Evalueringen av tospråklighetsmidlene

Hovedtrekkene i evalueringen viser oss at tilskuddsmodellen som ble innført i 2012 har sine svakheter. Målsettingen med modellen var å gå fra kostnadsstyrt til målstyrt tilskuddsmodell. Dette har man kun delvis lyktes med, og dagens ordning kan bare til dels kalles målstyrt. Årsaken til dette er blant annet at samarbeidsavtalene som ble utarbeidet for den enkelte kommune ikke tar hensyn til språksituasjonen, de er for generelle og i stor grad gjentar bestemmelsene i samelovens språkregler.

Det fremkommer i evalueringen at flere kommuner ikke har vært fornøyd med opprettelsen av utviklingstilskuddet som ble innført i 2012. Vi ser at kommuner som nylig har blitt innlemmet i forvaltningsområdet har vært mest fornøyd med utviklingsdelen. Flere kommuner gir

tilbakemeldinger på at Sametinget med denne ordningen «tvinger» kommunen til å igangsette tiltak og prosjekter.

Grunntilskuddet fordeles i dag likt mellom kommunene som en basisdel. Betjeningsdelen fordeles etter antall innmeldte i Sametingets valgmannstall og antall elever i grunnskolen med opplæring i samisk. Verken basisdel eller betjeningsdel tar etter dagens beregningsnøkkelen særlig hensyn til at kommunene står ovenfor forskjellige utfordringer, og at de har svært ulike forutsetninger for å oppfylle bestemmelserne i samelovens språkregler. I noen kommuner betjenes befolkningen full ut på samisk, mens andre kommuner har en mindre samisk befolkning og også liten grad av tjenesteyting på samisk.

Evalueringen av tospråklighetsmidlene må også ses i sammenheng med språkutvalgets arbeid. Samisk språkutvalg (språkutvalget) er et norsk offentlig utvalg oppnevnt av Kommunal -og moderniseringsdepartementet og Sametinget. Utvalget ble oppnevnt i kongelig resolusjon 19. september 2014 og har i oppgave å utrede lovverk, tiltak og ordninger for de samiske språkene i Norge. Utvalget leverte en delrapport om kommunenes forpliktelser og struktur knyttet til samisk språk i februar 2016, og skal levere sin endelige rapport i september 2016. I delrapporten fremkommer flere av punktene som vi ser i evalueringen av tospråklighetsmidlene. Delrapporten viser til både behovet for en gjennomgang av dagens forvaltningsmodell, styrket samarbeid mellom Sametinget og kommunene og behovet for kartlegging av språksituasjon i de ulike områdene.

Språkutvalget viser i tillegg til et behov for å kategorisere kommunene innenfor samisk språkområde, da kommunene har ulike forutsetninger og behov. Utvalget foreslår en ordning som er tilpasset språkets situasjon i den enkelte kommune. Med ulike kategorier vil kommunene få språklige forpliktelser differensiert ut i fra om hensynet er å bevare eller vitalisere språkene. Utvalget foreslår kommunekategoriene; språkbevaringskommuner, språkvitaliseringskommuner og storbykommuner med særlig ansvar knyttet til samisk språk.

Sametingets strategier for kommuner i samisk språkområde

Sametingsrådet er opptatt av at kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk har best mulig rammevilkår for å kunne gi innbyggerne de samiskspråklige tjenestene de har krav på i henhold til gjeldende lovverk. Sametingets målsetting er at samisk språk skal brukes i den offentlig forvaltningen, og at den samiske befolkningen skal kunne bruke samisk språk i alle sammenhenger. I arbeidet for å nå disse målsettingene ser sametingsrådet to hovedutfordringer;

- Hvordan sikre godt samarbeid og dialog mellom Sametinget og kommunene/fylkeskommunene?
- Hvordan sikre tilskuddsmodeller som tar hensyn til at kommunene og fylkeskommunene har svært forskjellige utfordringer?

Som tidligere nevnt leverer Samisk språkutvalg sin endelige utredning om samisk språk i september 2016. Sametinget har store forventninger og er spent på utvalgets forslag til lovendringer og tiltak. Til tross for at språkutvalget sannsynligvis presenterer konkrete forslag og konkretiseringer av forvaltningsmodell og kommunenivåer, ser Sametinget behov for å starte arbeidet med å revidere dagens tilskuddsordning og samarbeidsavtaler allerede nå. Erfaringsmessig tar lovendringsprosesser lang tid, og eventuelle lovendringer vil trolig ikke tre i kraft før tidligst i 2019. Etter eventuelle lovendringer og endringer av forvaltningsmodell vil Sametinget gjøre nye vurderinger av tilskuddsordningen.

Samarbeid, dialog og samarbeidsavtaler

Økt dialog og nært samarbeid mellom kommunene/fylkeskommunene og Sametinget vil være av stor betydning for å lykkes i arbeidet med å bevare og styrke samisk språk. Evalueringen av tospråklighetsmidlene viser at det er behov for å styrke både den politiske og administrative dialogen mellom Sametinget og kommunene/fylkeskommunene. Det vises til at kommunene/fylkeskommunene opplever uklarheter både ved regelverk for tilskudd og dagens rapporteringssystem. Videre påpekes det at regelverket har vært lite tydelig. Sametinget tar disse tilbakemeldingene med seg, og vil utarbeide bedre rutiner og tydeligere regelverk. Sametinget vil også legge til rette for økt samarbeid og bedre dialog. Sametinget og kommunene/fylkeskommunene har årlege politiske og administrative møter, og Sametinget vil se nærmere på hvordan man kan videreforske disse.

Samarbeidsavtalene mellom kommunene og Sametinget har også fått kritikk i evalueringen. Avtalene har vært for lite konkrete og i liten grad tilpasset den enkelte kommune. Sametinget ser behov for samarbeidsavtaler som gir god samfunnseffekt og bidrar til økt bruk av samisk språk. Kommunenes forpliktelser handler om å gi samiskspråklige tjenester til sin samiske befolkning. Noen kommuner er fult ut tospråklige og driver en daglig betjening på to språk. Andre kommuner igjen har færre tospråklige ansatte, og mindre grad av betjening. Sametinget ser for seg samarbeidsavtaler som tar utgangspunkt i den språksituasjonen den enkelte kommune er i, og at den enkelte kommune utarbeider langsiktige handlingsplaner for samisk språk med konkrete mål og strategier som legges til grunn i utarbeidelsen av samarbeidsavtalene. Dette vil sikre samarbeidsavtalene tilpasset den enkelte kommune og deres behov.

Når det gjelder fylkeskommunene i forvaltningsområdet for samisk språk ser vi også behovet for økt samarbeid, rådgiving og dialog. Evalueringen trekker frem behovet for partnerskap, og Sametinget ser behovet for at samarbeidsavtalene med fylkeskommunene inneholder konkrete tiltak og strategier. Sametinget ser at det kan være utfordrende for fylkeskommunene å ha flere samarbeidsavtaler å forholde seg til (regionale samarbeidsavtaler om kultur, næringsutvikling og opplæring, og samarbeidsavtale om bruken av tospråklighetsmidlene), og det har vært stilt spørsmål ved om samarbeidsavtalen om tospråklighetsmidlene bør inngå i den regionale samarbeidsavtalen. Sametingsrådet er åpen for en slik løsning.

Mål:

- Det er godt samarbeid og nært dialog mellom Sametinget og kommunene/fylkeskommunene i forvaltningsområdet for samisk språk

Strategi:

- Utarbeide gode samarbeidsavtaler som tar utgangspunkt i kommunens/fylkeskommunens språksituasjon
- Videreforske de årlege administrative og politiske møtene mellom Sametinget og kommunen/fylkeskommunen

Tilskuddsmodeller

Evalueringen av tospråklighetsmidlene viser til et behov for differensiering av tilskuddet siden kommunene har svært forskjellige forutsetninger. Disse forutsetningene kan beskrives i to deler; 1) hvor stor andel av kommunens befolkning som snakker samisk, og 2) hvor stor del av den kommunale forvaltingen og tjenesteyting som er på to språk. Noen kommuner betjener i dag sin samiske befolkning fult ut, andre kommuner er å anse som vitaliseringssamfunn hvor utviklingstiltak er nødvendig. Språkutvalget foreslår i sin delrapport ulike kommunekategorier på bakgrunn av at dagens kommuner i forvaltningsområdet er såpass forskjellige. Sametinget ser de samme utfordringene, og foreslår i tilskuddsmodell 3 en mer differensiert tilskuddsordning som er bedre tilpasset den faktiske situasjonen i kommunene.

Under fremleggelsen av evalueringen på Sametingets kommuneseminar i april 2016 ble også problemstillingen omkring hvorvidt tospråklighetstilskuddet bør inngå som en del av rammeoverføringen fra stat til kommunene dreftet. Anbefalingen fra Nordlandsforskning er å behold tospråklighetstilskuddet i dagens form. Dette for å sikre at midlene faktisk går til samiskspråklige tjenester. Sametinget ser det ikke hensiktsmessig å gjøre tospråklighetstilskuddet som en del av den statlige rammeoverføringen. Sametinget ser det som svært viktig at midler til samiskspråklig tjenesteyting beholdes i dagens form for å sikre den samiske befolkningens språklige tettigheter i kommunene.

Mål:

- Tilskuddsmodell som bidrar til samiskspråklig tjenesteyting i kommunene og fylkeskommunene

Strategi:

- Utarbeide klare og tydelige retningslinjer for tospråklighetstilskuddet
- Utarbeide gode samarbeidsavtaler med utgangspunkt i kommunenes/fylkeskommunenes språksituasjon

Modell 1: Dagens modell

Kommuner:

Sametinget viderefører dagens tilskuddsmodell

- a) Tospråklighetstilskudd til kommuner utgjør etter dagens rammer kr 43 329 000 og fordeles prosentvis slik: basisdel 35%, betjeningsdel 40% og utviklingsdel 25%. Betjeningsdel utregnes etter dagens beregningsnøkkelen og utviklingstilskudd fordeles av sametingsrådet på bakgrunn av samarbeidsavtaler, gjennomførte tiltak og innsendte aktivitetsplaner.
- b) Samarbeidsavtalene om bruken av tospråklighetsmidlene mellom Sametinget og den enkelte kommune revideres og skal inneholde;
 - Avtale om bruk av basis, betjening og utviklingsdel gjennom konkrete mål og strategier
 - Avtale om jevnlig kartlegging av språkbruken i kommunen

- Avtale om partenes forpliktelser og oppgaver i forhold til oppfølging av samarbeidsavtalen
- c) Kommunene utarbeider aktivitetsplaner med utgangspunkt i samarbeidsavtalen mellom Sametinget og kommunen.

Fylkeskommuner:

Sametinget viderefører dagens tilskuddsmodell

- a) Tospråkighetstilskudd til fylkeskommuner utgjør etter dagens rammer kr 5 100 000. Av disse fordeles kr 3 824 000 til basisdel og kr 1 276 000 til utviklingsdel. Utviklingsdel fordeles av sametingrådet på bakgrunn av samarbeidsavtaler med den enkelte fylkeskommune, gjennomførte tiltak og innsendte aktivitetsplaner.
- b) Samarbeidsavtale mellom Sametinget og fylkeskommunen om bruken av tospråkhetsmidlene revideres og skal inneholde:
 - Avtale om bruk av basis og utviklingsdel gjennom konkrete mål og strategier
 - Avtale om jevnlig kartlegging av bruken av samisk språk i fylkeskommunen
 - Avtale om partenes forpliktelser og oppgaver i forhold til oppfølging av samarbeidsavtalen
- c) Fylkeskommunen utarbeider aktivitetsplaner med utgangspunkt i samarbeidsavtalen mellom Sametinget og fylkeskommunen.

Fordelet med modell 1:

- Tilskudsordningen er kjent for kommunene/fylkeskommunene

Ulempor med modell 1:

- Modellen legger ikke opp til differensiering, og tar ikke hensyn til de anbefalinger som fremkommer i evalueringen eller i språkutvalgets delrapport
- Ingen endringer i forhold til de utfordringer vi opplever med dagens ordning, med tanke på manglende målstyring
- Modellen har vært utformet slik at tilskuddet har vært utbetalt før tiltakene har vært gjennomført. Dette har ført til tilbaketreknings av tilskudd året etter.
- Modellen «pålegger» kommunene/fylkeskommunene å igangsette utviklingstiltak, til tross for at utviklingstiltak ikke er lovpålagt i henhold til samelovens språkregler.

Modell 2: Dagens modell uten utviklingstilskudd og med 3 årlige aktivitetsplaner

Kommuner:

Modellen tar utgangspunkt i dagens tilskuddsmodell, men uten utviklingsdel. Utviklingsdelen erstattes med en søkerbasert ordning for utviklingstiltak i kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk.

- a) Tospråkighetstilskudd til kommuner utgjør etter dagens rammer kr 35 000 000 og fordeles på basis og betjeningsdel, hvor betjeningsdel utregnes etter dagens beregningsnøkkelen.
- b) Etter dagens rammer settes det av kr 8 000 000 til søkerbasert ordning for utviklingstiltak i kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk.
- c) Kommunene utarbeider langsiktige språkplaner/handlingsplaner for samisk språk som er integrert i kommunenes plandokumenter. Dette legger grunnlag for utarbeidelse av samarbeidsavtaler mellom Sametinget og kommunen. Samarbeidsavtalene skal inneholde:
 - Avtale om bruk av basis og betjeningsdel gjennom konkrete mål og strategier med utgangspunkt i kommunens egen handlingsplan for samisk språk
 - Avtale om jevnlige kartlegginger av bruken av samisk språk i kommunen
 - Avtale om partenes forpliktelser og oppgaver i forhold til oppfølging av samarbeidsavtalen
- d) Det utarbeides 3 -årige aktivitetsplaner som konkretiserer tiltakene i samarbeidsavtalen.

Fylkeskommuner:

Modellen tar utgangspunkt i dagens tilskuddsmodell, men uten utviklingsdel. Utviklingsdelen erstattes med en søkerbasert ordning for utviklingstiltak for fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk.

- a) Tospråkighetstilskudd til fylkeskommuner utgjør etter dagens rammer kr 3 824 000 som fordeles på fylkeskommunene som basisdel.
- b) Etter dagens rammer avsettes det kr 1 275 000 til søkerbasert ordning for utviklingstiltak i fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk.
- c) Fylkeskommunene utarbeider langsiktige språkplaner/handlingsplaner for samisk språk som er integrert i fylkeskommunenes plandokumenter. Dette legger grunnlag for utarbeidelse av samarbeidsavtaler mellom Sametinget og fylkeskommunen. Samarbeidsavtalene skal inneholde:
 - Avtale om bruk av basistilskudd gjennom konkrete mål og strategier med utgangspunkt i fylkeskommunens egen handlingsplan for samisk språk
 - Avtale om jevnlige kartlegginger av bruken av samisk språk i fylkeskommunen
 - Avtale om partenes forpliktelser og oppgaver i forhold til oppfølging av samarbeidsavtalen
- d) Det utarbeides 3 -årige aktivitetsplaner som konkretiserer tiltakene i samarbeidsavtalen.

Fordeler med modell 2:

- Opprettholder kontinuiteten i dagens tilskuddsordning i forhold til basis og betjeningsdel
- Kommunene/fylkeskommunene utarbeider langsiktige språkplaner/handlingsplaner som utgjør grunnlaget for samarbeidsavtaler mellom Sametinget og kommunen/fylkeskommunen
- 3 -årige aktivitetsplaner vil skape bedre forutsigbarhet og mer langsiktig planlegging av språkarbeidet
- Kommunene og fylkeskommunene kan søke utviklingstilskudd ut ifra egne behov

Ulemper med modell 2:

- Modellen legger i liten grad opp til differensiering av tilskuddet
- Ingen endringer i forhold til de utfordringer vi opplever med dagens ordning, med tanke på liten grad av målstyring

Modell 3: Tjenestetilbud-modellen

Kommuner:

Modellen tar utgangspunkt i kommunens egne forutsetninger for samiskspråklig tjenesteyting. Beregningsnøkkelen for de to forgående modeller har tatt utgangspunkt i antall innbyggere som er innmeldt i Sametingets valgmannstall og antall elever som får opplæring i samisk språk i kommunen. Modell 3 tar utgangspunkt i hvor stor del av den kommunale forvaltningen og tjenesteytingen foregår på samisk. Dette innebærer blant annet antall kommunalt ansatte som behersker samisk språk muntlig og skriftlig.

Modellen legger også opp til at kommunene selv må ta ett aktivt valg i forhold til tospråklighet. I henhold til samelovens språkregler kan enhver kommune fatte vedtak på hvorvidt hele eller deler av den kommunale tjenesteytingen skal skje på to språk. Denne modellen legger opp til at ethvert kommunestyre må fatte vedtak om den tospråklige tjenesteytingen skal gjelde hele eller deler av de kommunale tjenestene. Kommunene søker deretter kategoritilhørighet ut ifra hvor stor del av den kommunale forvaltning som skjer på to språk. Sametinget avgjør kategoritilhørigheten for den enkelte kommune.

Modellen består av 4 kategorier, hvor kategori 1 vil være tospråklig tjenesteyting i hele den kommunale forvaltningen, og kategori 4 vil være tospråklig tjenesteyting innenfor et minimum av forpliktelsene i samelovens språkregler. For hver kategori følger ulike forpliktelser, og tospråklighetstilskuddet fordeles ulikt for hver kategori. De kommuner som sorteres under kategori 1 vil få størst andel av potten, mens de som sorteres under kategori 4 vil få minst da de har minimalt med samiskspråklig tjenesteyting.

- a) Tospråkighetstilskudd til kommunene utgjør etter dagens rammer kr 35 000 000 som fordeles til kommunene ut i fra hvilken kategori de tilhører.
- b) Etter dagens rammer avsettes kr 8 000 000 til søkerbasert ordning for utviklingstiltak i kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk.
- c) Kommunene utarbeider langsiktige språkplaner/handlingsplaner for samisk språk som er integrert i kommunenes plandokumenter. Dette legger grunnlag for utarbeidelse av samarbeidsavtaler mellom Sametinget og kommunen. Samarbeidsavtalene skal inneholde:
 - Avtale om bruk av basis og betjeningsdel gjennom konkrete mål og strategier med utgangspunkt i kommunens egen handlingsplan for samisk språk
 - Avtale om jevnlige kartlegginger av bruken av samisk språk i kommunen
 - Avtale om partenes forpliktelser og oppgaver i forhold til oppfølging av samarbeidsavtalen
- d) Kommunenes forpliktelser i forhold til de ulike kategoriene fastsettes på forhånd, og kategoritilhørighet avgjør slik forpliktelsene for hver kategori, dette erstatter aktivitetsplan.

Fylkeskommuner:

Modellen tar utgangspunkt i fylkeskommunens egne forutsetninger for samiskspråklig tjenesteyting. Dette innebærer blant annet antall fylkeskommunalt ansatte som behersker samisk språk muntlig og skriftlig.

Modellen legger også opp til at fylkeskommunene selv må ta ett aktivt valg i forhold til tospråkighet. I henhold til samelovens språkregler kan enhver fylkeskommune fatte vedtak på hvorvidt hele eller deler av den kommunale tjenesteytingen skal skje på to språk. Denne modellen legger opp til at ethvert fylkesting må fatte vedtak om den tospråklige tjenesteytingen skal gjelde heller eller deler av de fylkeskommunale tjenestene. Fylkeskommunene søker deretter kategoritilhørighet ut ifra hvor stor del av den fylkeskommunal forvaltning som skjer på to språk. Sametinget avgjør kategoritilhørigheten for den enkelte fylkeskommune.

Modellen består av 4 kategorier, hvor kategori 1 vil være tospråklig tjenesteyting i hele den fylkeskommunale forvaltningen, og kategori 4 vil være tospråklig tjenesteyting innenfor et minimum av forpliktelsene i samelovens språkregler. For hver kategori følger ulike forpliktelser, og tospråkighetstilskuddet fordeles ulikt for hver kategori. De fylkeskommuner som sorteres under kategori 1 vil få størst andel av potten, mens de som sorteres under kategori 4 vil få minst da de har minimalt med samiskspråklig tjenesteyting.

- a) Tospråkighetstilskudd til fylkeskommuner utgjør etter dagens rammer kr 3 825 000 som fordeles fylkeskommunene ut i fra de samiskspråklige tjenesteytingen.
- b) Etter dagens rammer avsettes kr 1 275 000 til søkerbasert ordning for utviklingstiltak i fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk.
- c) Fylkeskommunene utarbeider langsiktige språkplaner/handlingsplaner for samisk språk som er integrert i fylkeskommunenes plandokumenter. Dette legger grunnlag for utarbeidelse av samarbeidsavtaler mellom Sametinget og fylkeskommunen.

Samarbeidsavtalene skal inneholde:

- Avtale om bruk av tospråklighetstilskuddet gjennom konkrete mål og strategier med utgangspunkt i fylkeskommunens egen handlingsplan for samisk språk
 - Avtale om jevnlige kartlegginger av bruken av samisk språk i fylkeskommunen
 - Avtale om partenes forpliktelser og oppgaver i forhold til oppfølging av samarbeidsavtalene
- d) Fylkeskommunenes forpliktelser i forhold til de ulike kategoriene fastsettes på forhånd, og kategoritilhørighet avgjør slik forpliktelserne for hver kategori, dette erstatter aktivitetsplan.

Fordeler med modell 3:

- Samisk språkutvikling i den kommunale og fylkeskommunale forvaltingen blir vedtatt i kommunestyret og fylkestinget hvert 4 år
 - Modellen tar utgangspunkt i den enkelte kommunens og fylkeskommunens språksituasjon
 - Svært forenklet økonomisk styring og rapportering da tilskuddet kun består av en betjeningsdel der aktivitetene er forhåndsbestemte
 - Høy forutsigbarhet både hos kommunene/fylkeskommunene og Sametinget
 - Modellen vil kunne stimulere kommunene til å jobbe med å nå en kategori på et høyere nivå
- Modellen gir jevnlig statistikk over bruken av samisk språk i både kommunal og fylkeskommunal tjenesteyting

Ulemper med modell 3:

- Sametinget har, med utgangspunkt i kommunenes grad av samiskspråklig tjenesteyting, plassert kommunene i kategorier. Dette kan kommunene oppleve som strengt og urettferdig

Notáhta • Notat

Geasa/Til: TilSbr_Navn.

Min čuj./Vår ref: 15/593 - 27
Beaivi/Dato: 06.06.2016

Unntatt offentlighet Opplysningar som er underlagde teleplikt

Gulaskuddannotáhta – Sámeigela hálddašanguovllu gielddaid ja fylkkagielddaid gaskasaš ovttasbargošiehtadusat ja guvttegielatvuodadoarjja.

Álggahus

Sámedikki váldobargun lea hábmet váikkuhangaskaomiiid ja láhčit diliid nu ahte politihkalaš mihttomearit juksoujuvvojtu buoremus vuogi mielde. Sámelága giellanjuolggadusain boaháta ovdan makkár vuogatvuodat ja geatnegasvuodat gielddain ja fylkkagielddain mat gullet sámeigela hálldašanguvlui leat. Sámediggi hálldaša dáid gielddaid ja fylkkagielddaid guvttegielatvuodadoarjaga. Doarjja lea oaivvilduvvon váikkuhangaskaopmin gielddaide ja fylkkagielddaide vai dat nagodivčče ollašuhttit sámelága giellanjuolggadusaid. Doarjja galgá váikkuhit dan ahte sámeigella suodjaluvvo, nannejuvvo ja ovddiduvvo almmolaš hálldašeams. Bajimuš mihttomearrin lea ahte gieldahálldašeapmi ollásit šattašii guvttegielagin, vai sáme- ja dárogielagat oččošedje ovtaárvosaš gielddalaš bálvalusaid. Guvttegielatvuodadoarjja galgá maiddái addit gielddaise vejolašvuoda sihkkarastit ovttaskas olbmuid vuogatvuodaid Sámelága giellanjuolggadusaid mielde.

Sámediggi geavahišgodíi odda doarjjamálle guvttegielatvuodaruðaid várás 2012:s. Seammás mearriduvvui ahte málle galggai evaluerejuvvot golbma lagi mannjá. Guvttegielatvuodaruðaid evaluerema gielddaide ja fylkkagielddaide sámeigela hálldašanguovllus lea dahkan Norlánddadutkan 2015/2016:s. Evalueremis oaidná movt dálá doarjjamálle lea doaibman, ja čujuha iešguđege evttohusaid buorideapmái ja viidásetovddideapmái. Dán evaluerema vuodul lea Sámediggi ráhkadan dán gulaskuddannotáhta mas earret eará evttohus vejolas boahiteáiggi doarjjamálliid várás. Gulaskuddannotáhta sáddejuvvo buot gielddaide ja fylkkagielddaide mat gullet sámeigela hálldašanguvlui. Gulaskuddanvuoru mannjá áigu Sámediggeráðdi ovdan bidjat ássi dievasčoahkkimii juovlamáns 2016 - Sámedikki strategijat daid gielddaid ja fylkkagielddaid várás mat gullet sámeigela hálldašanguvlui. Sámediggeráðdi doaivu ahte oččošii buriid ja konstruktiivelvalaš rávvagiid gielddain ja fylkkagielddain.

Guvttegielatruðaid evalueren

Váldodovdomearkkat evalueremis čájehit midjiide ahte doarjjamáalles mii váldojuvvui atnui 2012:s leat heittotvuodat. Mihttomearrin mälliin lei sirdit eret gollostivrenmáalles ulbmilstivren doarjjamálli. Dáinna leat dušše belohahkii lihkostuvvan, ja dálá ortnega sáhttá dušše belohahkii gohčodit ulbmilstivrenmállen. Sivvan dasa lea earret eará dat go ovttasbargošiehtadusat mat ráhkaduvvojedje ovttaskas gielddaide eai váldde vuhti gielladili, dat leat menddo oppalaččat ja hui ollu geardduhit mearrádusaid mat leat sámelága giellanjuolggadusain.

Evalueremis boaháta ovdan ahte buot gielddat eai leat leamaš duhtavaččat ovddidandoarjaga

ásahemiin, mii válđojuvvui atnui 2012:s. Mii oaidnit ahte gielddat mat gieskat leat laktojuvvon hálđdašanguvlui leat eanemus duhtavaččat ovddidanosiiн. Ollu gielddat dieđihit ahte Sámediggi dainna ortnegiin “bágge” gielddaid álgghahit doaibmabijuid ja prošeavttaid.

Vuodđodoarja juogaduvvo dál luohitta gielddaid gaskka vuodđooasssin. Vuodđooassi juhkkojuvvo dan vuodul man ollugat leat dieđihan Sámedikki jienastuslohkui ja man ollu oahppit leat vuodđoskuvllas geain lea oahpahus sámegielas. Vuodđooassi iige bálvalusoassi ge dálá juogadančoavdaga mielde válđde olus dan vuhtii ahte gielldain leat sierralágan hástalusat, ja ahte dain leat hui sierralágan eavttut sámélága giellanijuolggadusaid mearrádusaid ollašuhttimis. Muhtun gielldain bálvalit olbmuid ollásit sámegillii, gos fas eará gielldain eai leat nu ollu sápmelaččat ja leat maiddái unnán bálvalusat sámegillii.

Guovttegielatvuodđaruđaid evalueretma ferte geahččat maiddái giellalávdegotti bargguin fárrologa. Sámi giellalávdegoddi (giellalávdegoddi) lea norgga almmolaš lávdegoddi maid Gielda- ja odasmahtindepartemeanta ja Sámediggi leat nammadan. Lávdegoddi lea nammaduvvon gonagasláš resolušuvnna bokte čakčamánu 19. b. 2014 ja dan bargun lea guorahallat láhkadahkostiid, doaibmabijuid ja ortnegiid mat leat sámegielaid várás Norggas. Lávdegoddi geigii oasseraportta gielddaid geatnegasvuodđaid ja struktuvra birra mat čatnasit sámegillii guovvamánuš 2016, ja galgá geiget loahpalaš rapporttas čakčamánuš 2016. Oasseraporttas ovdan bohtet márga čuoggá maid mii oaidnit guovttegielatvuodđaruđaid evalueremis. Oasseraporttas oaidnit ahte lea dárbu sihke geahčadit dáláš hálđdašanmálle, nannoset ovttasbarggu Sámedikki ja gielddaid gaskka ja dárbbu kártēt gielladili iešguđege guovlluin.

Giellalávdegoddi čujuha dasa lassin ahte lea dárbu kategoriseret gielddaid sámi giellaguovllu siskkobealde, danne go gielldain leat sierralágan eavttut ja dárbu. Lávdegoddi evttoha ortnega mii lea heivehuvvon ovttaskas gielddägielladillái. Sierralágan kategorijiaquin ožzot gielddat gielalaš hástalusaid ceahkkálastojuvvon dadi mielde leago dárbu suodjalit vai ealáskahittit giela. Lávdegoddi evttoha gieldakategorijan; giellasuodjalangielddat, giellaealáskahittin gielddat ja stuorra gávpotgielddat main lea erenoamáš ovddasvástádus sámegielas.

Sámedikki strategijat sámi giellaguovllu gielddaide

Sámediggeráddái lea deatalaš ahte sámegiela hálđdašanguovllu gielldain ja fylkkagielddain leat nu buorit go vejolaš rámmaeavttut sáhttít addit ássiide sámegielat bálvalusaid, maid olbmot sáhttet gáibidit lága mielde. Sámedikki mihttomearrin lea ahte sámegiella geavahuvvo almmolaš hálđdašeatinis, ja ahte sámi álbumot sáhttá geavahit sámegiela buot oktavuodđain. Barggus juksan dihite dáid mihttomeriid leat sámediggerádis guokte válđohástalusa;

- Mainna lágiin sihkkarastit buori ovttasbarggu ja gulahallama Sámedikki ja gielddaid/ fylkkagielddaid gaskka?
- Mainna lágiin sihkkarastit doarjamálliid mat vuhtii válđet dan go gielldain ja fylkkagielddain leat nu stuorra erohusat hástalusain?

Nugo ovdal namuhuvvon de geige Sámi giellalávdegoddi loahpalaš rapporttas sámegiela birra čakčamánuš 2016. Sámedikkis leat stuorra vuordámušat ja vuordá gelddolašvuodđain maid lávdegoddi evttoha láhkarievdadussan ja doaibmabidjun. Vaikko giellalávdegoddi ovdan buktá ge vissa konkreti eavttusa ja konkretisere hálđdašanmálle ja gieldadási, de oaidná Sámediggi ahte lea dárbu dál juo álgghahit odasmahttit dáláš doarijaortnega ja ovttasbargošiehtadusaid. Vásihuaid vuodul diehit ahte láhkarievdadusproseassat ádjánit, ja vejolaš láhkarievdadusat várta eai boade

fápmui ovdal go áramusat 2019:s. Vejolaš láhkari evdadusaid ja hálddašanmálle tievdadusaid mielde áigu Sámediggi árvvoštallat odđasis doarjaortnega.

Ovttasbargu, gulahallan ja ovttasbargošiehtadusat

Buoret gulahallan ja lagaš ovttasbargu gielddaid/fylkkagielddaid ja Sámedikki gaskka lea hui deatalaš dasa movt lihkostuvvat sámegiela suodjalan- ja nannenbarggus.

Guovttagielatvuodarudaid evalueremis oaidnit ahte lea dárbu nannet sihke politihkalaš ja hálddahuslaš gulahallama Sámedikki ja gielddaid/fylkkagielddaid gaskka. Čujuhuvvo ahte gielddat/fylkkagielddat vásihit eahpecielggasvuodaid sihke doarjanjuolggadusain ja dáláš rapporterenvuogádagas. Dasto čujuhuvvo ahte njuolggadusat eai leat leamaš nu čielgasat. Sámediggi válđa diehtevassii dáid dieđuid, ja áigu ráhkadir buoret dagaldumiid ja čielgaset njuolggadusaid. Sámediggi áigu maiddái láhčit buoret ovttasbarggu ja buoret gulahallama. Sámedikkis ja gielldain/fylkkagielldain leat jahkásacčat politihkalaš ja hálddahuslaš čoahkkimat, ja Sámediggi áigu geahčadit lagabuidda movt daid sahtášii viidásetovddidit.

Evalueremis leat cuiggoduvvon maiddái ovttasbargošiehtadusat gielddaid ja Sámedikki gaskka. Siehtadusat leat leamaš menddo unnán konkrehta ja unnán heivehuvvon ovttaskas gieldda várás. Sámediggi oaidná ahte dárbašuvvojit dakkár ovttasbargošiehtadusat mat addet buori servodatbeavttu ja váikkuhit sámegiela geavaheami lassáneami. Gielddaid geatnegasvuohta lea addit sámegielat bálvalusaid sámi álbmogi. Muhtun gielddat leat ollásit guovttagielagat ja dat bálvalit olbmuid beaivválaččat guovtti gillii. Buot gielldain eai leat nu ollu guovttagielat bargit, mat bálvalivčče guovtti gillii. Sámediggi govhallá dakkár ovttasbargošiehtadusaid mat válđet vuolggasaji ovttaskas gieldda gielladilis, nu ahte ráhkaduvvojit guhkes áigge doaibmaplánat sámegiela várás konkrehta mihttomeriiguin ja strategijiaiguin mat biddjojuvvojit vuodđun ovttasbargošiehtadusaid ráhkadeamis. Dát sihkkarasttášii dakkár ovttasbargošiehtadusaid mat leat heivehuvvon ovttaskas gildii ja daid dárbi.

Go guoská sámegiela hálddašanguovllu fylkkagielddaise, de oaidnit mii ahte dárbašuvvo eanet maiddái ovttasbargu, ráđđeaddin ja gulahallan. Evalueremis gessojuvvo ovdan searvevuoda dárbu, ja Sámediggi oaidná ahte ovttasbargošiehtadusain fylkkagielddaiquin, galggašedje leat konkrehta doaibmabijut ja strategijat. Sámediggi oaidná ahte sáhttá leat hástaleaddji fylkkagielddaise go leat májggat ovttasbargošiehtadusat maid ektui bargat (regionála ovttasbargošiehtadusat kultuvrra birra, ealáhusovddideami ja oahpahusa birra, ja ovttasbargošiehtadus guovttagielatvuodarudaid geavaheamis), ja lea jerrojuvvon ahte sahtášii go guovttagielatvuodarudaid ovttasbargošiehtadus leat mielde regionála ovttasbargošiehtadusas. Sámediggeráđđi lea rabas dán čovdosii.

Mihttomearri:

- Sámedikki ja sámegiela hálddašanguovllu gielddaid/fylkkagielddaid gaskka lea buorre ovttasbargu ja lagaš gulahallan.

Strategijat:

- Ráhkadir buriid ovttasbargošiehtadusaid mat válđet vuolggasaji gielddaid/fylkkagielddaid giellagilis.
- Viidásetovddidit jahkásáš hálddahuslaš ja politihkalaš čoahkkimiid Sámedikki ja gielddai/fylkkagielddai gaskka.

Doarjjamállet

Guovttegielatvuodaruðaid evalueremis oaidnit ahte lea dárbu ceahkkálastit doarjaga danne go gielldain leat nu sierralágan eavttut. Dáid eavttuid sáhttá juohkit guovtti oassái; 1) man stuorra oassi gielddá álbmogis hällá sámegiela, ja 2) man stuorra oassi gielddá hálddašeamis ja bálvalusain leat guovtti gillii. Muhtun gielddat bávalit dál sámi álbmoga ollásit, eará gielddaid sáhttá gohčodit ealáskuhtingieldan mat dárbašit ovddidandoaibmabijuid. Giellalávdegoddí evttoha oasseraporttasis sierralágan gieldakategorijaid dan vuodul go dálás gielddat hálddašanguovllus leat dan muttos sierraláganat. Sámediggi oaidná seamma hástalusaid, ja evttoha doarjjamálles 3 eanet ceahkkálastojuvvon doarjaortnega mii leat buorebut heivehuvvon gielddaid duoðalaš dillái.

Dalle go evalueren ovdan buktojuvvui Sámedikki gieldasemináras, cuorjománus 2016 guorahallojuvvui maiddái áššečuolbma movt guovttegielatvuodadoarjaja berrešii leat mielde rámmafievrrideamis stáhtas gielddaide. Norlánnddadutkan rávve bisuhit guovttegielatvuodadoarjaga nu movt dat dál lea. Sihkkarastin dihte ahte ruðat duoðai mannet sámegielat bálvalusaide. Sámedikki mielas ii leat ulbmillaš bidjat guovttegielatvuodadoarjaga oassin stáhta rámmafievrrideapmái. Sámedikki mielas lea hui deatalaš ahte ruðat sámegielat bálvalusaide bisuhuvvojít otnaš hámis sihkkarastin dihte sámi álbmogii gielalaš vuogatvuodaid gielldain.

Mihttomearri:

- Doarjjamálle mii váikkuha sámegielat bálvalusaid gielldain ja fylkkagielldain.

Strategijat:

- Ráhkadir čielga ja čalmmus njuolggadusaid guovttegielatvuodadoarjaga várás.
- Ráhkadir buriid ovttasbargošiehtadusaid gielddaid/fylkkagielddaid gielladili vuodul.

Málle 1: Otnaš málle

Gielddat:

Sámediggi bisuha dálás doarjjamálle

- a) Gielddaid guovttegielatvuodadoarjaga dálás rámma lea 43 329 000 ru ja dat juogaduvvo proseanttaid mielde ná; vuodðooassi 35%, bálvalusoassi 40% ja ovddidanoassi 25%. Bálvalusoassi rehkenastojuvvo dálás rehkenastinčoavdaga mielde ja sámediggeráðdi juohká ovddidanoasi ovttasbargošiehtadusaid, čaðahuvvon doaibmabijuid ja aktivitehtaplánaid vuodul.
- b) Ovttasbargošiehtadusat guovttegielatvuodaruðaid geavaheamis Sámedikki ja ovttaskas gielddá gaskka oðasmahttojuvvvojít ja sisdoallun galgá leat;
 - Šiehtadus vuodðo-, bálvalus- ja ovddidanoasi geavaheamis konkrehta mihttomerií ja strategijaid bokte.

- Šiehtadus jeavddalaččat kártet giellageavaheami gielddas.
 - Šiehtadus beliid geatnegasvuodain ja bargguin ovttasbargošiehtadusa čuovvoleami ektui.
- c) Gielddat ráhkadir aktivitehtaplánaid Sámedikki ja gieldda gaskasaš ovttasbargošiehtadusa vuodul.

Fylkkagielddat:

Sámediggi bisuha dáláš doarjjamáalle

- a) Fylkkagielddaid guovttagielatvuodadoarjaga dáláš rámma lea 5 100 000 ru. Das juhkojuvvo 3 824 000 ru vuodđooassái ja 1 276 000 ru ovddidanoassái. Sámediggeráddí juohká ovddidanoasi ovttasbargošiehtadusaid, čádahuvvon doaibmabijuid ja aktivitehtaplánaid vuodul.
- b) Ovttasbargošiehtadus Sámedikki ja fylkkagieldda gaskka guovttagielatvuodaruđaid geavaheamis ođasmahttojuvvo ja sisdoallun galgá leat:
 - Šiehtadus vuodđo- ja ovddidanoasi geavaheamis konkrehta mihtomeriid ja strategijaid bokte.
 - Šiehtadus jeavddalaččat kártet sámegiela geavaheami fylkkagielddas.
 - Šiehtadus beliid geatnegasvuodain ja bargguin ovttasbargošiehtadusa čuovvoleami ektui.
- c) Fylkkagielda ráhkada aktivitehtaplánaid Sámedikki ja fylkkagieldda gaskasaš ovttasbargošiehtadusa vuodul.

Málle 1 ovdamunit:

· Doarjaortnet lea oahpis gielddaide/fylkkagielddaide

Dat mii ii leat buorre málles 1

- Málles ii leat ceahkkálastin, ja das eai válđojuvvo vuhtii rávvagat mat bohtet ovdan evalueremis dahje giellalávdegotti oasseraporttas.
- Hástalusat maid mii vásihat dáláš ortnegis eai rievdda movt ge, go jurddašit váilevaš ulbmilstivrema.
- Málle lea leamaš hábmejuvvon nu ahte doarja lea máksojuvvon ovdal go doaibmabijut leat leamaš čádahuvvon. Dán geažil leat doarjagat gessojuvvon ruovttoluotta jagi maŋjá.

Málle “geatnegahttá” gielddaid/ fylkkagielddaid álggahit ovddidandoibmabijuid, vaikko ovddidandoibmabijut eai leat ge lága bokte geatnegahettojuvpon sámelága giellanjuolggadusaid mielde.

Málle 2: Dáláš málle ovddidandoarjaga haga ja 3-jagás doaibmaplániguin

Gielddat:

Málle válldá vuolggasaji dáláš doarjamálles, muhto ovddidanoasi haga. Ovddidanoasi sadjái biddjojuvvo ohcanvuđot ortnet ovddidandoibmabijuid várás sámegiela hálddašanguovllu gielddade.

- a) Gielddaid guovttagielatvuodadoarjaga dáláš rámma lea 35 000 000 ru ja juogaduvvo vuodđo- ja bálvalusoassin, mas bálvalusoassi rehkenastojuvvo dáláš rehkenastinčoavdaga mielde.
- b) Dáláš rámmaid mielde várrejuvvo 8 000 000 ru ohcanvuđot ortnegii ovddidandoibmabijuid várás sámegiela hálddašanguovllu gielddade.
- c) Gielda ráhkada guhkes áiggi giellaplánaid/doaibmaplánaid sámegiela várás mat leat heivehuvvon gielddaid plánadokumeanttaide. Dát lea vuodđun ovttasbargošiehtadusaid ráhkadeapmái Sámedikki ja gielddaa gaskka. Ovttasbargošiehtadusaid sisdoallu galgá leat ná:
 - Šiehtadus vuodđo- ja bálvalusoasi geavaheamis konkrehta miittomeriid ja strategijaid bokte, ja vuolggasadji válđojuvvo gielddaa iežas sámegiela doaibmaplánas
 - Šiehtadus jeavddalaččat kártet sámegiela geavaheami gielddas.
 - Šiehtadus beliid geatnegasvuodđain ja batgguin ovttasbargošiehtadusa čuovvoleami ektui.
- d) Ráhkaduvvojít 3-jagás aktivitehtaplánat mat konkretiserejít doaibmabijuid mat leat ovttasbargošiehtadusas.

Fylkkagielddat:

Málle válldá vuolggasaji dáláš doarjamálles, muhto ovddidanoasi haga. Ovddidanoasi sadjái biddjojuvvo ohcanvuđot ortnet ovddidandoibmabijuid várás sámegiela hálddašanguovllu fylkkagielddade.

- a) Fylkkagielddade guovttagielatvuodadoarjaga dáláš rámma lea 3 824 000 ru mii juhkojuvvo fylkkagielddade vuodđooassin.

- b) Dálás rámmmaid mielde várrejuvvo 1 275 000 ru ohcanvuđot ortnegii ovddidandoibmabijuid várás sámegiela hálldašanguovllu fylkkagielddaide.
- c) Fylkkagielda ráhkada guhkes áiggi giellaplánaid/doaibmaplánaid sámegiela várás mat leat heivehuvvon fylkkagielddaid plánadokumeanttaide. Dát leat vuodđun ovttasbargošiehtadusaid ráhkadeapmái Sámedikki ja fylkkagieldda gaskka. Ovttasbargošiehtadusaid sisdoallu galgá leat ná:
- Šiehtadus vuodđodoarjaga geavaheamis konkrehta mihtomeriid ja strategijaid bokte, ja vuolggasadji válđojuvvo fylkkagieldda iežas sámegiela doaibmaplánas
 - Šiehtadus jeavddalaččat kártet sámegiela geavaheami fylkkagielddas.
 - Šiehtadus beliid geatnegasvuodain ja bargguin ovttasbargošiehtadusa čuovvoleami ektui.
- d) Ráhkaduvvojit 3-jagás aktivitehtaplánat mat konkretiserejít doaibmabijuid mat leat ovttasbargošiehtadusas.

Ovdamunit málles 2:

- Bisuhit oktilašvuoda dálás doarjaortnegis vuodđo- ja bálvalusoasi ektui.
- Gielddat/fylkkagielddat ráhkadir guhkes áiggi giellaplánaid/doaibmaplánaid mat leat vuodđun ovttasbargošiehtadusaide Sámedikki ja gielddaid/fylkkagielddaid gaskka.
- 3-jagás doaibmaplániguin šattašii buoret einnostan vejolašvuohta ja giellabarggu eanet guhkes áiggi plánen.
- Gielddat ja fylkkagielddat sáhttet ohcat ovddidandoarjaga iežaset dárbbuid vuodđul.

Heittotvuodat málles 2:

- Málle bokte lea unnán vejolašvuohta ceahkkálastit doarjaga.
- Eai makkárge rievdadusat daid hástalusaid ektui maid mii vásihit dálás ortnegis, go jurddašit ahte lea unnán vejolašvuohta ulbmilstivret.

Málle 3: Bálvalusfáladat-málle

Gielddat:

Málle válđá vuolggasaji gielddaid iežaset eavttuin sámegielat bálvalusaid ektui. Rehkenastinčoavdda dan guovtti ovddit mállií válđá vuolggasaji das man ollu olbmot leat dieđihan Sámedikki jienastuslohkui ja man ollu oahppit válđet oahpahusa sámegielas gielddas. Málle 3 válđá vuolggasaji das man stuorra oassi gieldda hálddašeamis ja bálvalusain lea sámegillii. Dát mearkkaša earret eará dan ahte man ollu gielddabargit máhttet sámegiela njálmmálaččat ja čálalaččat.

Málle bokte lea gielddain vejolašvuohta maiddái ieža aktiivvalaččat válljet guovttagielatvuoda. Sámelága giellanjuolggadusaid ektui sáhttet buot gielddat mearridit galgá go olles gielda vai osit gieldda bálvalusain leat guovtti gillii. Dát málle eaktuda ahte juohke gieldastivra ferte mearridit galgá go guovttagielat bálvalus leat olles gielddas vai osiin gieldda bálvalusain. Gielddat ohcet dan manjá kategorijagullevašvuoda dan vuodul tnan stuorra oassi gieldda hálddašeamis lea guovtti gillii. Sámediggi mearrida guđe kategorijai ovttaskas gielda galgá gullat.

Málles leat 4 kategorija, main kategorija 1 lea guovttagielat bálvalusat olles gieldda hálddašeamis ja kategorija 4 lea guovttagielat bálvalusat unnimus gáibádusaid siskkobéalde sámelága giellanjuolggadusaid mielde. Juohke kategorijai gullet sierralágan geatnegasvuodat, ja guovttagielatvuodadoarja juhkkoyuvvo sierraláhkai juohke kategorija nammii. Dat gielddat mat gullet kategorija 1 ožžot stuorámus oasi bohtus, go fas dat mat gullet kategorijai 4 ožžot unnimusat, danne go dain leat unnimusat sámegielat bálvalusat.

- a) Guovttagielatvuodadoarja gielddaide dálás rámma mielde lea 35 000 000 ru mii juhkkoyuvvo gielddaide dan vuodul guđe kategorijai dat gullet.
- b) Dálás rámmaid mielde várrejuvvo 8 000 000 ru ohcanvuđot ortnegi ovddidandoibmabijuid várás sámegiela hálddašanguovllu gielddaide.
- c) Gielddat ráhkadir guhkes áiggi giellaplánaid/doaibmaplánaid sámegiela várás mat leat heivehuvvon gielddaid plánadokumeanttaide. Dát bidjá vuodu ovttasbargošiehtadusaid ráhkadeapmáí Sámedikki ja gieldda gaskka. Ovttasbargošiehtadusas galget leat:
 - Šiehtadus vuodđo- ja bálvalusoasi geavaheamis konkrehta mihtomeriid ja strategijaid bokte, ja vuolggasadji válđojuvvo gieldda iežas sámegiela doaibmaplánas
 - Šiehtadus jeavddalaččat kártet sámegiela geavaheami gielddas.
 - Šiehtadus beliid geatnegasvuodain ja bargguin ovttasbargošiehtadusa čuovvoleamti ektui.
- d) Gielddaid geatnegasvuodat iešguđege kategorijaid ektui mearriduvvojut ovdagihii, ja kategorijagullevašvuohta mearrida makkár geatnegasvuodat guđege kategorijas leat, biddjojuvvo aktivitehtaplána sadjái.

Fylkkagielddat:

Málles deattuhuvvojít fylkkagieldda iežas eavttut guovttegielat bálvalusaide, ja váldá vuolggasajidas man stuorra oassi fylkkagieldda hálldašeamis ja bálvalusain lea sámegillii. Dat mearkkaša man ollugat fylkkagieldda bargiin máhttet sámeigela njálmmálaččat ja čálalaččat.

- a) Fylkkagielddaid guovttegielatvuodadoarja lea dálás rámma mielde 3 825 000 ru mii juhkojuvvo fylkkagielddaide sámeigielat bálvalusaid vuodul.
- b) Dálás rámma mielde várrejuvvo 1 275 000 ru ohcanvuđot ortnegii ovddidandoibmabijuid várás sámeigela hálldašanguovllu fylkkagielddaide.
- c) Fylkkagielda ráhkada guhkes áiggi giellaplánaid/doaibmplánaid sámeigela várás mat leat heivehuvvon fylkkagielddaid plánadokumeanttaide. Dát lea vuodđun ovttasbargošiehtadusaid ráhkadeapmái Sámedikki ja fylkkagieldda gaskka.
Ovttasbargošiehtadusaid sisdoallu galgá leat ná:
 - Šiehtadus guovttegielatvuodadoarjaga geavaheamis konkrehta mihtomeriid ja strategijaid bokte, ja vuolggasadji váldojuvvo fylkkagieldda iežas sámeigela doaibmplánas
 - Šiehtadus jeavddalaččat kártet sámeigela geavaheami fylkkagielddas.
 - Šiehtadus beliid geatnegasvuodain ja bargguin ovttasbargošiehtadusa čuovvoleami ektui.
- d) Fylkkagielddaid geatnegasvuodat iešguđege kategorijaid ektui mearriduvvojít ovdagihii, ja kategorijagullevašvuohta mearrida makkár geatnegasvuodat guđege kategorijas leat, biddjojuvvo aktivitehtaplána sadjái.

Ovdamunit másles 3:

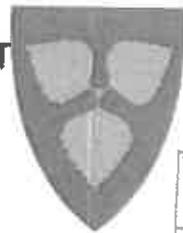
- Sámi giellaovddideapmi gielddaid ja fylkkagielddaid hálldašeamis mearriduvvo gielddastivras ja fylkkadikkis juohke njealját jagi.
- Málle váldá vuolggasaji ovttaskas gieldda ja fylkkagieldda gielladilis.
- Hui álkiduvvon ekonomalaš stivren ja reporteren, danne go doarjagis lea bálvalusoassi, mas aktivitehtat leat ovdagihii mearriduvvon.
- Buorre einnostan vejolašvuohta gielldain/fylkkagielldain ja Sámedikkis.
- Málle bokte sáhttá movttiidahttit gielddaid bargat dan ala ahte juksat kategorija alit dásis.
- Málle addá jeavddalaš statistikhaid sámeigela geavaheamis sihke gieldda ja fylkkagieldda bálvalusain.

Heajos bealit málles 3:

· Sámediggi lea, gielddaid sámegielat bálvalusaid dási vuolggasaji vuodul, bidjan gielddaid kategorijjaide. Dát sahttá leat gielddaid mielas čavga ja eahpevuoiggalaš.

SÁMEDIGGI SAMETINGET

LAVANGEN KOMMUNE
LOABÁGA SUOHKAN

LAVANGEN KOMMUNE	
Rådmannen	
Aktstørs	12/31-6
1004	
27 FEB 2012	
Ark.kode P 003	Akt. kpl. 5
Saksethåndler ERB	Kass.årl.
Kop. til EHA.NAE.LJHETO	

**OVTTASBARGOŠIEHTADUS GASKAL SÁMEDIKKI JA LOABÁGA SUOHKANA
GUVTTEGIELALAŠVUOĐADOARJAGA GEAVAHEAMIS ÁIGODAHKII 2012-2014**

**SAMARBEIDSAVTALE MELLOM SAMETINGET OG LAVANGEN KOMMUNE
OM BRUKEN AV TOSPRÅKLIGHETSMLDLER 2012 -2014**

OVTTASBARGOŠIEHTADUS gaskal Loabága suohkana ja Sámedikki guovttegielalašvuodadoarjaga geavaheamis áigodahkli 2012 – 2014

1. artihkal: Šiehtadusa ulbmil

Dán šiehtadusa ulbmilin lea láhčit dilálašvuodaid bistevaš ovttasbargui gaskal Sámedikki ja Loabága suohkana Sámelága giellanjuolggadusaid hálldašeemis. Loabága suohkan galgá láhčit dilálašvuodaid nu, ahte Loabága suohkanis galget sápmelaččat sáhttit seailluhit ja ovddidit gielaset, ja buohkain lea vuogatvuohta bávaluvvot sámegillii go váldet oktavuoda almmolaš ásahusaide.

Dán ovttasbargošiehtadusa vuodđun leat Sámelága giellanjuolggadusat, mat galget sihkkarastit dan, ahte Loabága suohkana ássiin lea vuogatvuohta geavahit ja ovddidit sámeigela Loabága suohkanis. Dát šiehtadus ii gáržit dan ovddasvástádusa, mii suohkanis lea Sámelága giellanjuolggadusaid mielde, ja Sámelága njuolggadusat mannet dán šiehtadusa ovddabeallai. Dát šiehtadus ii galgga hehttet dakkár ovttasbarggu, mii ii leat namuhuvvon dán šiehtadusas.

2. artihkal: ovttasbarggu hápmi

Sámediggi lea 2011:s rievadan guovttegielalašvuodadoarjaga meroštallannjuolggadusaid suohkaniidda ja fylkkasuohkaniidda. Guovttegielalašvuodadoarjaja rievda gollostivrejuvvon modeallas ulbmilstivrejuvvon modeallan. Ovttasbargu dán šiehtadusa vuodul dáhpáhuvvá Sámedikki mearrádusa vuodul áššis 011/11 *Ođđa meroštallannjuolggadusat guovttegielalašvuodadoarjaglid juolludeapmái.*

3. artihkal: Guovttegielalašvuodadoarjaga meroštallannjuolggadusat

Vuodđooassi lea 35 % olisiaš guovttegielalašvuodármmas gielddaide ja dat juogaduvvo luohhta hálldašangielldaid gaskkas. Bálvalanoassi lea 40 % olisiaš guovttegielalašvuodármmas gielddaide ja juogaduvvo hálldašangielldaid dáiid mihttoovttadagaid vuodul: Galle vuodđoskuvllaohppis lea sámeigella vuosttašgiellan (deattuhuvvo 44 proseanttain), galle vuodđoskuvllaohppis lea sámeigella nubbigiellan (deattuhuvvo 25 proseanttain) ja gallis gielddas leat čálhuvvan Sámedikki jienastuslohkui (deattuhuvvo 31 proseanttain). Ovddidanoassi lea 25 % olisiaš guovttegielalašvuodármmas gielddaide. Ovddidanoassi muddejuvvvo doaimmaid ja čađahuvvon doaibmabijuid vuodul jagis jahkái, ja ovttaskas gieldda ja Sámedikki gaskasaš ovttasbargošiehtadusa vuodul.

4. artihkal: Vuodđo- ja bálvalanoassi

Čuokkis 1. Diehtojuhkin, gulahallan.

Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-2 mielde galget dieđáhusat ja almmuhusat leat dáro- ja sámegillii.

- Gielda galgá almmuhit interneahttiidduidis sámegillii.
- Dokumeanttat nugo plánadokumeanttat ja strategijat, jahkedieđáhusat j.e berrejít jorgaluvvot sámegillii.
- Virgealmmuhusat ja dieđáhusat galget almmuhuvvot sámegillii. Dihto oassi preassadieđáhusain galget maid sáddejuvvot sámegillii.
- Dieđuid suohkana doaimmaid birra galget leat maiddái sámegillii.

Čuokkis 2. Profileren ja čalmmustahttin:

Sámelága § 1-5 mielde sámegiella ja dórogiella leat ovtaárvošaš gielat, ja dat galget leat ovtaárvošaččat 3. kaplittala mearrádusaid mielde. Dát galgá čalmmustahttot nu guhkás go vejolaš gielddä buot doaimmain.

- Suohkana buot almmolaš kantuvrrat ja viesut galget galbejuvrot sámegillii.
- Suohkan galgá láhčit dili nu ahte sámegiela lea vejolaš geavahit gielddä álbmotválljejuvrot orgánaid čoahkkimiin.
- Suohkan galgá láhčit dili nu, ahte sámegiel namat, báikenamat, čujuhusat jna, registrerejuvvojat riektä suohkana arkiča/vuorká- ja poastavuogádahkii, ja doaimmalde.
- Sámegiella galgá čalmmustahttot vuordinlanjas, oktasaš/almmolaš lanjain, čoahkkinlanjain ja vuostáiváldimis.

Čuokkis 3. Gelbbolašvuoda ovdánahttin sámegielas Loabága suohkanis:

Loabát suohkan lea *Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-7 mielde geatneahhton láhčit bargiide permišuvnna bálkkáin*, vai sii sáhttet háhkat alcceasest sámegielmáhtu.

- Loabága suohkanis galget leat bargit geat máhttet sámegiela (sihke njálmmálaččat ja čálálaččat). Dáid bargiid ovddasvástádussan lea sámegillii guoski doaimmaid kordineren siskkádasat organisašuvnnas.
- Gielddä buot bargiide galgá fállot vejolašvuhta čađahit sámegielkurssaid.
- Gielddä galgá deattuhit sámegielmáhtu lassemáhttun virgealmmuhusaid oktavuodas dalle go ohccit leat muđuld dássálagaid.

Čuokkis 4: Ovttaskas olbmuid girkobálvalusat. Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-6 mielde

Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-6 mielde lea juohkehačcas sámegiela hálldašanguovilus vuolgitvuhta sámegillii oažüt oktagaslaš girkobálvalusaid Norgga girku searvegottiin.

Čuokkis 5: Viiddiduvvon vuolgitvuhta atnit sámegiela dearvvasuoda- ja sosiálasuorggís.

Sus guhte háliida sámegiela atnit suodjalan dihtii beroštumiidis báikkálaš ja guovlulaš almmolašdearvvasuoda- ja sosiálaságadusain, lea vuolgitvuhta oažüt bálvalusa sámegillii.

S. arthkal: Ovddidanoassi

Ovddidanoassi geavahuvvo dakkár doaimmaide, mat nannejit ja ovddidit sámegiela Loabága suohkanis. Loabága suohkan vuoruha šehtadusálgodagas 2012 – 2014 čuovvovaš strategijaid:

Strategijat

Mánáilde ja nuoraide gliellaárenat

Suohkan galgá láhčit dili vai sáhttá ásahit sierra bajásšaddanguovddáža Loabágis, mas mánáidgárdi, skuvia ja AÁD leat čohkkejuvrot ovta sadjái.

Rávisolbmuidoahpahus

Movttidahttit rávis olbmuid geavahit sámegiela buot oktavuodain suohkana hálldašeemis ja servodagas muđui. Loabága suohkanstivra mearridii 2009:s 5-jagi sámegiela

rávisolbmuidoahppo-programmna.

Škuvla

Loabága suohkana mihttua lea fállat sámegieloahpahusa buot ohppiide Loabága skuvllas.

Dikšu, veajuiduhttin ja fuolahus

Ovddidit konkrehta bisteavaš doaimmaid sámi geavahedjiide main kultuvra, eallinkvalitehta ja loaktin leat guovddážis.

Ovddabealde namuhuvvon strategijaid galgá konkretiseret doaibmaplánas, mii lea čadnon dán ovttasbargošiehtadussii.

6. artihkal: Čuovvoleapmi ja reporteren

Loabága suohkan lea geatnegahhton čilget Sámediggái dárkileappot dán šiehtadusas čilgejuvvon bajit dásí vuodđo-, bávalan- ja ovddidanoasi doaibmabijuid bírra ovttasbargošiehtadussii čadnon doaibmaplánain ja rapportain. Dán ovttasbargošiehtadusa čuovvoleapmi ja reporteren galgá dáhpáhuvvat Sámedikki gustovaš bušeahtha mielede. Dát ovttasbargošiehtadus galgá giedahallot politikhalaš dásis oktii jahkásaččat. Dáid čoahkkimiid fáddán lea reporteren, čuovvoleapmi ja koordineren. Maiddái dán šiehtadusa čuovvoleapmi galgá ságastallot dán čoahkkimiin. Dasa lassin šiehtadusa oassebealit galget deaivvadit háldahusdásis oktii jahkásaččat ja guorahallat dán šiehtadusa čuovvoleami ja stáhtusa.

7. artihkal: Gustovašvuohta ja rievädadeapmi

Dát šiehtadus dahkkojuvvui sámediggerádi mearrádusain áššis SR 28/12. Loabága suohkan vuolláičállá dán šiehtadusa dainna eavttuin ahte suohkanstivra dohkkeha dan.

Dán šiehtadusa sáhttet dušše áššeoaasálaččat rievdadit. Sámediggi ja Loabága suohkan leat geatnegahhton árvvoštallat ortnega golmma jagi geažes.

Kárášjohka, 22.2.2012

Ellinor Marita Jåma
Sámediggeráddi

Erling Bratsberg
sátnejođiheaddji

Dán ovttasbargošiehtadussii gusket čuovvovaš lágat, njuolggadusat ja dokumeantta:
Sámelága giellanjuolggadusat
Sámedikki mearrádus áššis 011/11 Ođđa meroštallannjuolggadusat
guovttagielalašvuodđadoarjagiid juolludeapmái
Sámedikki gustovaš bušeahhta
Loabága suohkana Sámi giellaplána 2011-2015 oktan doaibmaplánain.

SAMARBEIDSAVTALE mellom Lavangen kommune og Sametinget om bruken av tospråklighetsmidlene 2012 - 2015

Artikkel 1: Mål for avtalen

Formålet med denne avtale er å legge forholdene til rette for et varig fast samarbeid mellom Sametinget og Lavangen kommune i forvaltning av samelovens språkregler. Lavangen kommune skal legge forholdene til rette for at samene skal kunne bevare og utvikle sitt språk i Lavangen kommune, og alle har rett til å bli betjent på samisk når de henvender seg til offentlige etat.

Grunnlaget for denne samarbeidsavtalen er Samelovens språkregler som skal sikre innbyggerne grunnleggende rettigheter vedrørende bruk og utvikling av samisk språk i Lavangen kommune. Denne avtalen setter ingen begrensinger i ansvaret etter Samelovens språkregler og reglene i Sameloven går foran denne avtalen. Avtalen skal heller ikke være til hinder for samarbeid som ikke er nevnt i denne avtalen.

Artikkel 2: Samarbeidets karakter

Sametinget har i 2011 endret beregningsgrunnlaget for fordeling av tospråklighetstilskuddet til kommunene og fylkeskommunene. Tospråklighetstilskuddet går fra å være kostnadsstyrt til å bli en målstyrt modell. Bakgrunnen til denne samarbeidsavtalen er at Sametingets vedtak i sak 011/11 *Nye tildelingskriterier for tildeling av tospråklighetsmidlene*.

Artikkel 3: Beregningsregler for tospråklighetstilskuddet

Forvaltningskommuner

Basistilskuddet utgjør på 35 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles likt mellom forvaltningskommunene. Betjeningsdelen utgjør av 40 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles til forvaltningskommunene basert på følgende måleenheter: Antall elever med samisk som førstespråk i grunnskolen (vektes 44 %), antall elever med samisk som andrespråk i grunnskolen (vektes 25 %) og antall innmeldte i Sametingets valgmannstall i kommunen (vektes 31 %). Utviklingsdelen utgjør 25 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene. Utviklingsdelen reguleres i henhold til aktivitet og gjennomførte tiltak fra år til år, og i henhold til samarbeidsavtaler mellom den enkelte kommune og Sametinget.

Artikkel 4: Basis- og betjeningsdelen

Pkt. 1: Kommunikasjon og informasjon.

I følge Samelovens språkregler § 3-2, skal informasjon og annonseringer være på norsk og samisk.

- Lavangen kommunen skal utvikle en samisk internettleite.
- Dokumenter som plandokumenter og strategier, årsmelding, etc. bør oversettes til samisk .
- Stillingsannonser og kunngjøringer skal annonseres på samisk. Et utvalg av pressemeldingene skal også sendes ut på samisk.
- Informasjon fra de kommunale virksomhetene skal gjøres tilgjengelig på samisk for publikum.

Pkt. 2: Profilering og synliggjøring.
Samelovens § 2-5 slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk, og at de skal være likestilt etter bestemmelserne i samelovens kapittel 3. Dette skal så langt det er mulig synliggjøres i alle kommunale virksomheter.

- Det skal skiftes på samisk i alle kommunale bygg og kontor.
- Det skal legges til rette for at samisk kan brukes på møtene i de folkevalgte organene i kommunen.
- Det skal legges til rette for at samiske navn, stedsnavn, adresser osv. registreres korrekt i kommunens arkiv- og postsystem, og i virksomhetene.
- Samisk skal synliggjøres på venterom, fellesarenaer, møterom og i resepsjonene i de kommunale virksomhetene.

Pkt. 3: Kompetanseutvikling i samisk språk i Lavangen kommune.
Lavangen kommune er etter Samelovens språkregler § 3-7 forpliktet til å legge forholdene til rette slik at ansatte får permisjon med lønn for å lære samisk.

- Lavangen kommune skal ha ansatte med samisk språkkompetanse (muntlig og skriftlig) som har ansvaret for koordinering av samisk språk- og kulturtilkrok intern i organisasjonen.
- Ansatte i Lavangen kommune skal få tilbud om samisk språkCUR.
- Kunskaper i samisk språk, kultur og samfunnsliv skal vertegges som en tilleggs kvalifikasjon ved uthyrning av ledige stillinger når kandidatene elvers står likt.

Pkt. 4: Individuelle kirkelige tjenester. Etter Samelovens språkregler § 3-6

- En hver innbygger har rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i forvaltningsområdet.

Pkt. 5 Utvidet rett til bruk av samisk i helse- og sosialsektoren

- Den som ønsker å bruke samisk for å ha retta eigne interesser overfor lokale og regionale offentlige helse- og sosialinstitusjoner i forvaltningsområdet, har rett til å bli betjent på samisk.

Ardikkel 5: Utviklingsdei

Utviklingsdelen skal brukes til tiltak som vil styrke og utvikle samisk språk i Lavangen kommunen.
Lavangen kommune vil prioritere følgende strategier i avtaleperioden 2012 - 15

Strategier.

Språkarenaer for barn og unge.

- Det skal legges til rette for å få etablert et eget samisk oppvekstsenter i Lavangen, med barnehage, skole og SFO sammelt under ett.

Volksopplæring

Motlære voksne til å bruke samisk språk i alle sammenhenger i den kommunale forvaltning og samfunnet ellers. Lavangen kommunestyre vedtok i 2009 et 5 årig voksenopplæringsprogram i samisk.

Skole

Lavangen kommunen har et mål om å tilby samisk som språk til alle elever på Lavangen skole.

Pleie, rehabilitering og Omsorg

Utvikle konkrete tiltak for permanent tilrettelegging av helse og omsorgstjenesten til samiske brukere med fokus på kultur livskvalitet og trivsel.

Ovenfor nevnte strategier skal konkretiseres i aktivitetsplan som skal knyttes opp mot denne samarbeidsavtalen.

Artikkel 6: Oppfølging og rapportering

Lavangen kommune er forpliktet å utarbeide en aktivitetsplan og rapport til Sametinget i forhold til målene som er satt for basis-, betjenings- og utviklingsdelen i denne samarbeidsavtalen. Oppfølging og rapportering av denne samarbeidsavtale skal gjøres i henhold til Sametingets gjeldende budsjett. Denne samarbeidsavtalen skal behandles årlig på politisk nivå. Temaet på disse møtene er rapportering, oppfølging og koordinering. Også oppfølging av denne samarbeidsavtalen skal drøftes. I tillegg skal partene møtes årlig på administrativt nivå og gjennomgå avtalens oppfølging og status.

Artikkel 7: Gyldighet og endring

Denne avtalen ble inngått ved vedtak i sametingsrådet i sak SR 28/12. Lavangen kommune undersigner avtalen med forbehold om kommunestyrets godkjennelse. Endring av denne samarbeidsavtalen mellom Lavangen kommune og Sametinget" kan bare foretas av partene. Sametinget og Lavangen kommunen forplikter seg til å evaluere ordningen etter tre år.

Karasjok,

Ellinor Marita Jåma

Sametingsrådet

Erling Bratsberg

Ordfører

Følgende lover, retningslinjer og dokumenter danner grunnlaget for denne samarbeidsavtalen:

- Samelovens språkregler
- Sametingets vedtak i sak 011/11 Nye tildelingskriterier for tildeling av tospråklighetsmidlene.
- Sametingets gjeldende budsjett
- Samisk språkplan med aktivitetsplan for Lavangen kommune 2011-2015

